

**Centrum pro výzkum veřejného mínění
Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.**
Jilská 1, Praha 1
Tel.: 286 840 129
E-mail: nadezda.cadova@soc.cas.cz

Hodnocení různých typů škol pohledem české veřejnosti - září 2014

Technické parametry

<i>Výzkum:</i>	<i>Naše společnost, v14-09</i>
<i>Realizátor:</i>	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Projekt:</i>	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Termín terénního šetření:</i>	<i>8. – 15. 9. 2014</i>
<i>Výběr respondentů:</i>	<i>Kvótní výběr</i>
<i>Kvóty:</i>	<i>Kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
<i>Zdroj dat pro kvótní výběr:</i>	<i>Český statistický úřad</i>
<i>Reprezentativita:</i>	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
<i>Počet dotázaných:</i>	<i>1017</i>
<i>Počet tazatelů:</i>	<i>239</i>
<i>Metoda sběru dat:</i>	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem</i>
<i>Výzkumný nástroj:</i>	<i>Standardizovaný dotazník</i>
<i>Otázky:</i>	<i>OR.1, OR.269</i>
<i>Zveřejněno dne:</i>	<i>31. října 2014</i>
<i>Zpracovala:</i>	<i>Naděžda Čadová</i>

V září 2014 byl do pravidelného výzkumu CVVM Naše společnost zařazen blok otázek týkajících se českého školství a vzdělávání. Otázky mimo jiné zjišťovaly názory české veřejnosti na úroveň vzdělávání na vybraných typech škol a na to, co by měla žákům škola poskytovat, aby její úroveň vzdělávání hodnotili jako dobrou.

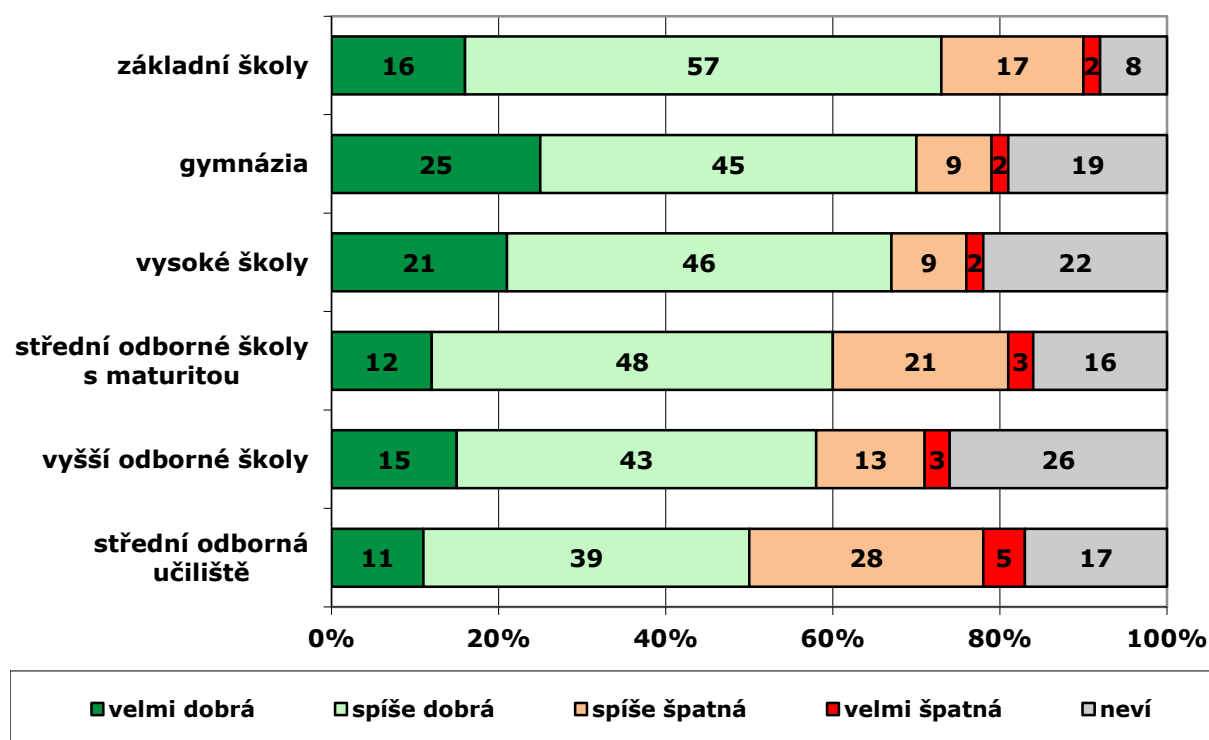
Čeští občané hodnotí kvalitu vzdělávání na vybraných typech škol poměrně příznivě.¹ Nejméně polovina lidí je přesvědčena o (spíše nebo velmi) dobré kvalitě výuky na všech typech škol a kladné hodnocení vždy převažuje nad záporným. Nejlépe je vnímáno vzdělávání na základních školách, u nichž podíl kladných odpovědí sahá téměř

¹ Znění otázky: „Kdybyste měl celkově posoudit, je v současné době dobrá nebo špatná úroveň vzdělávání na následujících typech škol?“ Varianty odpovědí: velmi dobrá, spíše dobrá, spíše špatná, velmi špatná. Uvedené typy škol: a) základní školy, b) střední odborná učiliště, c) střední odborné školy s maturitou, d) gymnázia, f) vyšší odborné školy, e) vysoké školy.

ke třem čtvrtinám (73 %). Podobně příznivě jsou pak hodnocena gymnázia (70 %). V případě gymnázií stojí za pozornost i relativně vysoce zastoupená varianta odpovědi „velmi dobrá“ (25 %), která signalizuje přesvědčení o vysoké kvalitě výuky na tomto typu škol. Dvě třetiny respondentů příznivě ohodnotily také úroveň vzdělávání na vysokých školách (67 %). Kritičtější jsou občané ke středním i vyšším odborným školám. Výuku na středních odborných školách s maturitou hodnotilo kladně 60 % respondentů, výuku na vyšších odborných školách 58 % respondentů a polovina dotázaných (50 %) považuje za dobrou úroveň vzdělávání na středních odborných učilištích.

U jednotlivých typů škol se ale významně lišil podíl dotázaných, kteří nedokázali úroveň vzdělávání zhodnotit, a zvolili proto odpověď „nevím“. V případě vyšších odborných škol se pro tuto variantu rozhodla více než čtvrtina respondentů (26 %). Zajímavý je tak i podíl dotázaných, kteří se k jednotlivým typům škol stavěli kriticky. Nejméně kritičtí byli dotázaní k úrovni vzdělávání na gymnáziích a vysokých školách (shodně 11 % ji označilo za „spíše“ či „velmi špatnou.“ Necelá pětina za špatnou považovala úroveň vzdělávání na základních školách a 21 % negativně hodnotí úroveň středních odborných škol s maturitou. Nejkritičtější byli dotázaní k úrovni vzdělávání na středních odborných učilištích, kterou nepříznivě zhodnotila třetina občanů (33 %) (viz graf 1).

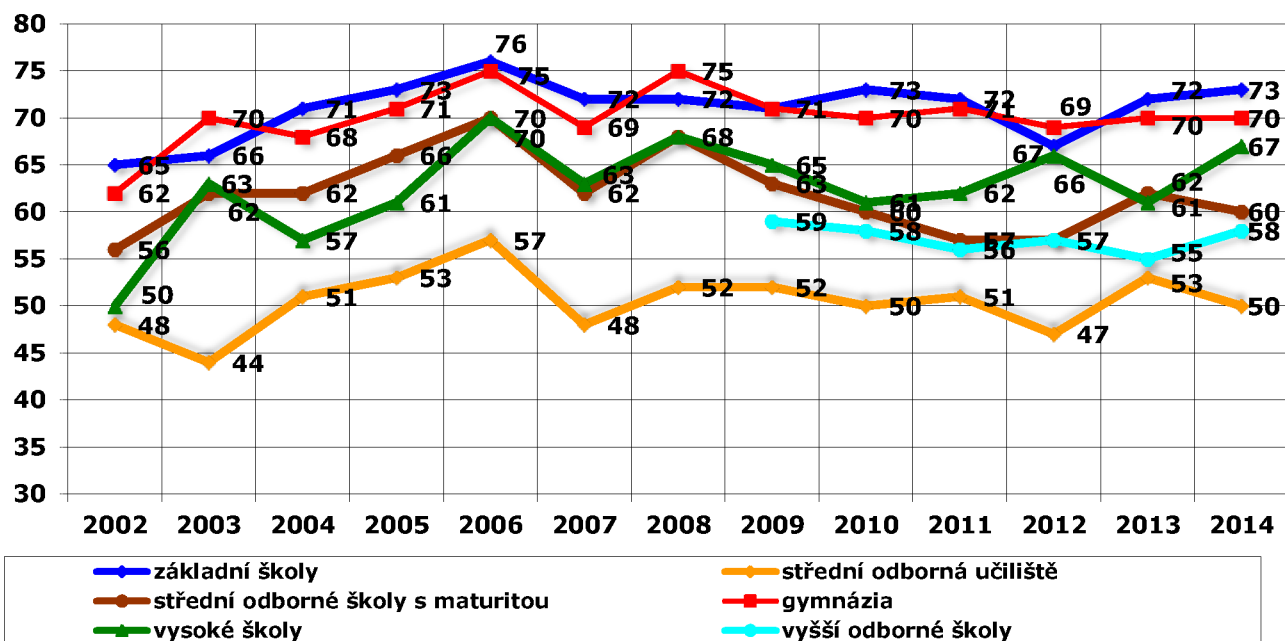
Graf 1: Hodnocení úrovně vzdělávání na jednotlivých typech škol

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 8. – 15. 9. 2014, 1017 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Graf 2 zobrazuje vývoj názorů na úroveň vzdělávání v čase. V porovnání s loňským šetřením jsme zaznamenali pouze jednu statisticky významnou změnu, a to nárůst pozitivního hodnocení v případě vysokých škol o 5 procentních bodů. Hodnocení vysokých škol se tak vrátilo na úroveň roku 2012. Hodnocení dalších typů škol je v posledních letech poměrně stabilní s výjimkou propadu v hodnocení základních škol v roce 2012, v letech 2013 a 2014 ale došlo k jeho návratu na úroveň z let 2009 a 2010.

Graf 2: Vývoj pozitivního hodnocení úrovně vzdělávání na jednotlivých typech škol (v %)

Pozn.: Pozitivní hodnocení = součet odpovědí „velmi dobrá“ a „spíše dobrá“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

Všech respondentů jsme se dále zeptali, co by podle jejich názoru měla škola žákům poskytovat, aby její úroveň vzdělávání hodnotili jako dobrou. Respondentům jsme pak předložili kartu s nabídkou 9 možností, ze kterých měli 3 vybrat.²

Tabulka 1: Co má škola žákům poskytovat, aby její úroveň vzdělávání občané považovali za dobrou (v %)

příprava žáků na další studium či zaměstnání	63
odborně připravení učitele	50
vedení žáků k samostatnosti	36
podpora žáků v zájmu vzdělávat se	31
možnost získat znalosti v různých oborech	30
lidsky a morálně připravení učitele	27
osobní přístup k žákům	21
moderní, funkční vybavení	20
podpora žáků v komunikaci a prosazování svého názoru	18
neví	1
bez odpovědi	3
CELKEM	300

Poznámka: Vzhledem k tomu, že respondenti vybírali až 3 různé odpovědi, tvoří součet všech odpovědí 300 %.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 8. – 15. 9. 2014, 1017 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

² Znění otázky: „Co by podle Vás měla žákům škola poskytovat, abyste její úroveň vzdělávání hodnotil jako dobrou? Vyberte prosím 3 možnosti.“

Aby úroveň vzdělávání na dané škole lidé hodnotili jako dobrou, musí škola své žáky především připravovat na další studium či zaměstnání (tuto odpověď alespoň na jednom ze tří míst zvolilo 63 % dotázaných a 49 % dotázaných tuto odpověď uvedlo na prvním místě). Za zásadní je dále považována odborná připravenost učitelů, kterou zvolila polovina oslovených (50 %). Více než třetina (36 %) pak jako rozhodující vnímá vedení žáků k samostatnosti. Tři z deseti dotázaných vybrali mezi třemi nejpodstatnějšími charakteristikami podporu žáků v zájmu vzdělávat se (31 %), možnost získat znalosti v různých oborech (30 %) a nabízet lidsky a morálně připravené učitele (27 %). Žádná z nabízených variant se dotázaným pravděpodobně nejevila jako zcela nevýznamná, když i ty relativně nejméně často zmiňované zvolila přibližně pětina dotázaných. Konkrétně si přibližně pětina oslovených myslí, že aby úroveň vzdělávání na dané škole mohla být považována za dobrou, je třeba, aby škola nabízela osobní přístup k žákům (21 %), moderní a funkční vybavení (20 %) a podporovala žáky v komunikaci a v prosazování svého názoru (18 %).